

PÍSOMNÁ ČASŤ SKÚŠKY - UKÁŽKA

1. (spolu 12 bodov) Zakrúžkujte správnu odpoved', dôkazy vašich tvrdení nepíšte. Správna odpoved' +2 body, nesprávne odpoved' -2 body, žiadna odpoved' 0 bodov.

- (a) Nech $\Omega \subset \mathbb{R}^3$ je otvorená, ohraničená a súvislá množina. Rozhodnite, či sú nasledovné funkcie harmonické na množine Ω :

$\frac{\partial u}{\partial x_1}(x)$, kde $u(x)$ je harmonická funkcia na množine Ω .	áno - nie
$\int_{\Omega} \Gamma(\xi - x)d\xi$, kde x je bod z množiny Ω a Γ je fundamenálne riešenie Laplaceovej rovnice v $\mathbb{R}^3$	áno - nie
lineárna funkcia	áno - nie

- (b) Rozhodnite, či sú nasledovné tvrdenia pravdivé.

Nech $u(x, t)$ je riešenie rovnice $\frac{\partial^2 u}{\partial t^2} - \frac{\partial^2 u}{\partial x^2} = 0$ ($x \in \mathbb{R}, t > 0$), ktoré spĺňa $u(x, 0) = \phi(x)$ a $\frac{\partial u}{\partial t}(x, 0) = \psi(x)$ pre každé $x \in \mathbb{R}$. Ak $\phi(x) \geq 0$ a $\psi(x) \geq 0$ pre každé $x \in \mathbb{R}$, tak aj $u(x, t) \geq 0$ pre každé $x \in \mathbb{R}$.	áno - nie
Nech Ω je otvorená, ohraničená a súvislá množina v $\mathbb{R}^n$. Nech $\Delta u(x) = 0$ $x \in \Omega$. Potom pre každé $x \in \Omega$ platí $u(x) \geq \min_{\xi \in \Omega} u(\xi)$	áno - nie
Neexistuje také riešenie $u(x, y)$ rovnice $y \frac{\partial u}{\partial x} - x \frac{\partial u}{\partial y} = 0$, $u(x, 0) = x$, ktoré je definované pre každé $(x, y) \in \mathbb{R}^2$.	áno-nie

2. (8 bodov) Nech Ω je otvorená, ohraničená a súvislá množina v $\mathbb{R}^3$. Nech funkcia u spĺňa $-u(x) \leq 0$ pre každé $x \in \Omega$ (takého funkcie sa nazývajú subharmonické). Dokážte, že ak guľa $B(x, \rho)$ je obsiahnutá v Ω , tak

$$u(x) \leq \frac{1}{3\omega_3 \rho^2} \int_{\partial B(x, \rho)} u \, dS,$$

kde $3\omega_3$ je povrch jednotkovej gule v $\mathbb{R}^3$.

3. (5 bodov) Uvažujme zákon zachovania hmoty v jednorozmernom prípade, hmota je unášaná rýchlosťou $v(x)$. Hustotu hmoty v čase t v bode x označme $\rho(x, t)$. Vieme, že je riešením rovnice

$$\frac{\partial \rho}{\partial t} + \frac{\partial(v\rho)}{\partial x} = 0.$$

Prepokladajme, že rýchlosť v je konštantná a že začiatočné rozloženie hmoty je dané funkciou $\rho(x, 0) = e^{-x^2}$. Pre každý čas t určte bod x , v ktorom funkcia $\rho(x, t)$ nadobúda maximum.

4. (5 bodov) Nájdite riešenie $u(x, t)$ rovnice

$$\frac{\partial u}{\partial t} - \frac{\partial^2 u}{\partial x^2} = u, \quad x \in \mathbb{R}, t > 0,$$

ktoré spĺňa začiatočnú podmienku $u(x, 0) = x^2$ pre každé $x \in \mathbb{R}$.

ÚSTNA ČASŤ SKÚŠKY - UKÁŽKA

1. (5 bodov) Nech $u(x, t)$ je riešenie rovnice

$$\frac{\partial^2 u}{\partial t^2} - \frac{\partial^2 u}{\partial x^2} = 0, \quad x \in (0, 1), t > 0$$

zo začiatočnými podmienkami

$$u(x, 0) = \sin(\pi x), \quad \frac{\partial u}{\partial t}(x, 0) = 0, \quad x \in [0, 1]$$

a nulovými okrajovými podmienkami

$$u(0, t) = 0, \quad u(1, t) = 0, \quad t > 0.$$

Určte všetky časy t , v ktorých sa riešenie bude zhodovať so začiatočnou podmienkou $u(x, 0)$.

2. (10 bodov) Dokážte alebo nájdite kontrapríklad:

Nech Ω je otvorená, ohraničená a súvislá množina v $\mathbb{R}^n$. Nech $\Delta u(x) = f(x)$, $x \in \Omega$. Potom pre každé $x \in \Omega$ platí $u(x) \leq \max_{\xi \in \Omega} u(\xi)$

3. (15 bodov) Existuje v okolí bodu $(1, 1)$ riešenie rovnice

$$(x^3 - 3xy^2) \frac{\partial u}{\partial x} + (3x^2y - y^3) \frac{\partial u}{\partial y} = 0,$$

ktoré spĺňa $u(1, y) = \sin y$? Svoje tvrdenie dokážte.

Bez dôkazu môžete použiť, že integrál príslušného charakteristického systému je $I(x, y) = \frac{xy}{(x^2+y^2)^2}$.

VZORCE

1. $u(x, t) = \int_{-\infty}^{\infty} G(x-s, t)u_0(s)ds$, kde $G(\xi, t) = \frac{1}{\sqrt{4\pi a^2 t}} e^{-\frac{\xi^2}{4a^2 t}}$
2. pre $n \geq 3$: $\Gamma(r) = \frac{1}{n(2-n)\omega_n} r^{2-n}$, kde $n\omega_n$ je povrch jednotkovej gule
3. pre $n = 2$: $\Gamma(r) = \frac{1}{2\pi} \ln(r)$
4. pre $n \geq 3$: $\frac{d\Gamma}{d\vec{n}}(\xi - x) = \frac{1}{n\omega_n} |\xi - x|^{1-n}$, kde $\vec{n}$ je vektor vonkajšej normály k povrchu gule $B(x, |\xi - x|)$ v bode ξ
5. $\int_{\Omega} u \Delta v dx = - \int_{\Omega} \nabla u \cdot \nabla v dx + \int_{\partial\Omega} u \frac{dv}{d\vec{n}} dS$
6. $\int_{\Omega} (u \Delta v - v \Delta u) dx = \int_{\partial\Omega} (u \frac{dv}{d\vec{n}} - v \frac{du}{d\vec{n}}) dS$
7. $u(x) = \int_{\Omega} \Gamma(\xi - x) f(\xi) d\xi - \int_{\partial\Omega} \Gamma(\xi - x) \frac{du}{d\vec{n}}(\xi) dS + \int_{\partial\Omega} u(\xi) \frac{d\Gamma}{d\vec{n}}(\xi - x) dS$
8. $u(x, t) = \frac{1}{2} [\phi(x - at) + \phi(x + at)] + \frac{1}{2a} \int_{x-at}^{x+at} \psi(\xi) d\xi$.
9. $\sin(x) = \frac{e^{ix} - e^{-ix}}{2i}$, $\cos(x) = \frac{e^{ix} + e^{-ix}}{2}$